

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 12.12.1997
KOM(97) 691 slutlig

97/0356 (COD)

Förslag till

EUROPAPALAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om tillnärmning av de rättsliga ordningarna för bruksmodellskydd för uppfinningar

(framlagt av Kommissionen)

MOTIVERING

INLEDNING

DEL 1: FÖRVERKLIGANDE AV DEN INRE MARKNADEN VAD GÄLLER BRUKSMODELLSKYDD FÖR UPPFINNINGAR

- A. Harmonisering av nationella regler om bruksmodellskydd
- B. Införande av regler om bruksmodellskydd i de länder som inte har något sådant skydd
- C. Främjande av den fria rörligheten för varor
- D. Undvikande av snedvridning av konkurrensen på den inre marknaden
- E. Behovet av en åtgärd på gemenskapsnivå

DEL 2: DE EKONOMISKA BEHOVEN MED HÄNVISNING TILL GEMENSKAPENS MÅL

- A. Bruksmodellskyddets ekonomiska betydelse
 - 1. Användningen av bruksmodellskydd inom gemenskapen och skälen till detta
 - 2. Bruksmodellskyddets betydelse i förhållande till patent
 - 3. Bruksmodellskyddets betydelse med avseende på berörda företags och ekonomiska sektorer storlek
- B. Förstärkning av företagets konkurrenskraft och främjande av forskning och utveckling
 - 1. Bruksmodellskydd och företagets konkurrenskraft
 - 2. Innovation

DEL 3: BEFINTLIGT INTRESSE OCH FÖRUTSEBAR UTVECKLING

- A. Situationen för industriföretag och fria uppfinnare
- B. Förändringar av produktionscykler, saluföringstidpunkt och uppfinningars livslängd
- C. Förändringar vad gäller de resurser som tilldelas forskning och utveckling

DEL 4: VILLKOR OCH KÄNNETECKEN FÖR DEN FÖRESLAGNA ÅTGÄRDEN

- A. Bruksmodellskyddets funktion
- B. Rättslig grund

DEL 5: GENOMGÅNG AV BESTÄMMELSERNA

MOTIVERING

INLEDNING

1. En bruksmodell är en registrerad rättighet som ger rättsinnehavaren ensamrätt till tekniska uppfinningar. Liksom vad som gäller för patent måste uppfinningar för att kunna få skydd bland annat vara nya och ha en viss uppfinningshöjd. Den uppfinningshöjd som krävs är dock i allmänhet en annan än den som krävs för patent. Vidare meddelas skydd för bruksmodeller generellt utan förprovning av nyhet och uppfinningshöjd. Det är således fråga om ett skydd som kan erhållas snabbare och till lägre pris än patent men som i gengäld ger en lägre rättssäkerhet.
2. I juli 1995 lade kommissionen fram en grönbok om bruksmönsterskydd inom den inre marknaden¹. Syftet med grönboken var att få till stånd ett brett samråd om behovet av en åtgärd på gemenskapsnivå på detta område med anledning av den påverkan som de befintliga olikheterna i de nationella lagstiftningarna har på den inre marknads funktion och att lägga fram olika alternativ som kommissionen vid behov skulle kunna välja mellan mot bakgrund av de synpunkter som inkommit.
3. En åtgärd på gemenskapsnivå på detta område skulle för det första göra den fria rörligheten för varor som är resultatet av enklare tekniska uppfinningar inom gemenskapen mer öppen för insyn och undvika de snedvridningar av konkurrensen som följer av skiljaktiga bestämmelser i de nationella lagstiftningarna eller avsaknad av bestämmelser. För det andra skulle ett sådant initiativ förbättra den rättsliga situationen för företag inom gemenskapen som befinner sig i en varaktig innovations- och anpassningsprocess och på så sätt förstärka deras konkurrenskraft på världsmarknaden tack vare att deras uppfinningar är skyddade i form av bruksmodellskydd, ett instrument som är särskilt anpassat för små och medelstora företags behov.
4. Detta initiativ återfinns för övrigt bland de åtgärder som planerades i den första handlingsplanen för innovation i Europa, som kommissionen lade fram i november 1996² för att inrätta en gynnsam ram för innovation. Det angavs i handlingsplanen att kommissionen mot bakgrund av synpunkterna på grönboken om bruksmönsterskydd kommer att besluta om det är lämpligt att lägga fram ett förslag till gemenskapslagstiftning på detta område.
5. Alla berörda ekonomiska aktörer har deltagit aktivt i samrådet. Nästan 90 svar på grönboken har kommit in, vilket speglar vilket intresse de berörda parterna har för

¹ KOM(95) 370 slutlig, 19.7.1995.

² "Innovation i tillväxtens och sysselsättningens tjänst", KOM(96) 589 slutlig, 20.11.1996, punkt 2.6.

denna fråga. Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén har också lämnat sina synpunkter i frågan. Vidare organiserade kommissionen en hearing med bland annat de europeiska yrkesorganisationerna den 23 september 1996 och med experter från medlemsstaterna den 4 november 1996 för att bedöma behovet av ett initiativ på gemenskapsnivå på området för bruksmodeller och att identifiera vad ett eventuellt initiativ skulle innehålla.

6. Det har framgått att det finns ett verkligt behov av bruksmodellskydd för uppfinningar inom gemenskapen, särskilt inom vissa industrisektorer (t.ex. sektorerna för leksaker, klocktillverkning, optik, mikroteknik och mikromekanik) samt för små och medelstora företag, eftersom patentskyddet inte passar för vissa typer av uppfinningar, t.ex. enklare tekniska uppfinningar.
7. Flertalet av företrädarna för de berörda ekonomiska sektorerna har uttalat sig till förmån för ett gemenskapsinitiativ på detta område genom en harmonisering av nationell lagstiftning, vilket innebär införande av system för bruksmodellskydd i de medlemsstater där något sådant skydd ännu inte finns.

DEL 1: FÖRVERKLIGANDE AV DEN INRE MARKNADEN VAD GÄLLER BRUKSMODELLSKYDD FÖR UPPFINNINGAR

A. HARMONISERING AV NATIONELLA REGLER OM BRUKSMODELLSKYDD

8. Detta förslag har som främsta syfte att på gemenskapsnivå harmonisera det verksamma skydd som de nationella lagstiftningarna ger tekniska uppfinningar och syftar följaktligen till att säkerställa en väl fungerande inre marknad. För närvarande regleras skyddet för uppfinningar på detta område av olika regler eller inga regler alls beroende på medlemsstat.
9. Skillnaderna mellan skyddssystemen liksom avsaknaden av skydd i vissa medlemsstater kan avhålla en uppfinnare eller ett litet företag från att ansöka om skydd i andra medlemsstater. Nedanstående tabell visar det genomsnittliga antalet nationella ansökningar om registrering av bruksmodeller per år i jämförelse med ansökningar från andra medlemsstater i gemenskapen i några utvalda medlemsstater under perioden 1987–1990³.

	Nationella ansökningar	Ansökningar från andra medlemsstater
Tyskland	13 608	1 494
Belgien	177	73
Spanien	3 159	394
Grekland	269	57
Portugal	56	45

Källa: Statistik över industriell äganderätt, publikation A och B, WIPO, samt det belgiska patentverket.

Enligt en undersökning av företag och fria uppfinnare, som gjorts inom ramen för IFO-institutets allmänna undersökning av den ekonomiska betydelsen av bruksmodellskydd inom Europeiska unionen⁴, beror det låga antalet ansökningar från andra medlemsstater på de problem som uppstår vid gränsöverskridande

³ Notera att det inte finns några uppgifter för Grekland för år 1987, vilket beror på att bruksmodellskyddet infördes i Grekland det året genom lag nr 1733/1987.

⁴ IFO-institutets undersökning av den ekonomiska betydelsen av bruksmodellskydd inom Europeiska unionen, München, maj 1994.

ansökningar. Skillnaderna mellan lagstiftningarna utgör administrativa hinder som är svåra att övervinna för sökandena, särskilt för fria uppfinnare och små och medelstora företag, och de hindrar på så sätt industriell innovation och förverkligandet av den inre marknaden.

10. Harmoniseringen kommer att möjliggöra att likvärdiga nationella system för bruksmodellskydd existerar samtidigt. Den som ansöker om registrering av en bruksmodell kommer att vara garanterad ett motsvarande skydd i de andra medlemsstaterna och kommer inte att mötas av en rad olika regleringar. Den som ansöker om skydd i en annan medlemsstat kommer att känna till omfattningen av skyddet och de nödvändiga villkoren för att erhålla skydd. Harmoniseringen kommer vidare att medföra att avgifterna kan sänkas och att det blir enklare att ansöka om skydd i andra medlemsstater.
11. En tillnärmning av de nationella lagstiftningarna måste med nödvändighet innebära materiella bestämmelser som fastställer tillämpningsområdet för detta förslag och reglerar föremålet för skydd, villkoren för att erhålla skydd, skyddets omfattning och skyddstid, konsumtion av rättigheter samt skäl för upphörande och ogiltigförklaring. Tillnärmningen av dessa bestämmelser kommer också att bidra till att minska antalet tvister som är skadliga för den inre marknaden.

B. INFÖRANDE AV REGLER OM BRUKSMODELLSKYDD I DE LÄNDER SOM INTE HAR NÅGOT SÅDANT SKYDD

12. Tillnärmningen av lagstiftningen i gemenskapens medlemsstater kommer att tvinga de medlemsstater som inte har något system för bruksmodellskydd för uppfinningar att införa ett sådant skydd. Detta gäller Förenade kungariket, Luxemburg och Sverige.
13. Av en undersökning som gjorts vid brittiska företag och fria uppfinnare inom ramen för IFO:s undersökning framgår att det särskilt vid de små och medelstora företagen finns ett tydligt ekonomiskt intresse för denna nya skyddsform, som är avsedd att komplettera patentskyddet.

C. FRÄMJANDE AV DEN FRIA RÖRLIGHETEN FÖR VAROR

14. Enligt artikel 3 c i EG-fördraget skall gemenskapens verksamhet innefatta en inre marknad som kännetecknas av att hindren för fri rörlighet för bland annat varor avskaffas mellan medlemsstaterna. I artikel 7a i EG-fördraget föreskrivs vidare att den inre marknaden skall omfatta ett område utan inre gränser, där fri rörlighet för varor säkerställs. Nationella ordningar för bruksmodellskydd för uppfinningar har emellertid endast effekter på territoriet i den medlemsstat där skyddet har meddelats.

15. Bruksmodellen är en rättighet som utgör en del av det skydd för industriell och kommersiell äganderätt som avses i artikel 36 i EG-fördraget. Europeiska gemenskapernas domstol har på begäran tolkat artiklarna 30 och 36 i EG-fördraget vad gäller den fria rörligheten för varor och har bekräftat att även om EG-fördraget inte påverkar förekomsten av rättigheter som är erkända i lagstiftningen i en medlemsstat på området för industriell och kommersiell äganderätt, kan utövandet av dessa rättigheter likväl, beroende på omständigheterna, påverkas av förbuden i fördraget. I detta hänseende är begränsningar av den fria rörligheten för varor endast tillåtna i den mån de är motiverade med hänsyn till skyddet för de rättigheter som är det specifika föremålet för denna äganderätt⁵.
16. Flertalet medlemsstater har infört egna system för bruksmodellskydd för uppfinningar. Andra, såsom Förenade kungariket, Luxemburg och Sverige, har helt avstått från sådant skydd. Dessa olika skyddsregler, vilka rättsinnehavaren inte kan påverka, tvingar rättsinnehavaren att i förekommande fall undvika de marknader där han inte kan få ett motsvarande skydd för sin uppfinning.
17. Skillnaderna mellan de nationella skyddssystemen gör det dessutom svårare att få ett gränsöverskridande skydd för uppfinningar på den inre marknaden. Enligt en undersökning av företag och fria uppfinnare inom ramen för IFO-institutets ovannämnda undersökning karakteriserar 50 % av de tillfrågade företagen hindren för gränsöverskridande ansökningar om registrering av bruksmodeller på den inre marknaden som delvis stora till stora, medan 32 % inte kan skapa sig någon uppfattning eftersom systemen skiljer sig så mycket åt.

Skyddets omfattning varierar avsevärt mellan de olika nationella systemen, vilket innebär att en uppfinning som kan få skydd i en medlemsstat inte nödvändigtvis kan få skydd eller inte kan få skydd i samma utsträckning i en annan medlemsstat. Detta gäller särskilt villkoret om den uppfinningshöjd som krävs för att uppfinningen skall kunna få skydd. I vissa medlemsstater (t.ex. Belgien och Frankrike) krävs samma uppfinningshöjd som för patent, medan andra (t.ex. Spanien, Grekland och Italien) godtar en lägre uppfinningshöjd. Även inom de medlemsstater som godtar en lägre uppfinningshöjd kan dock definitionen av denna variera betydligt. Vidare har nyhetskravet inte samma omfattning i alla medlemsstater. I Spanien bedöms nyheten i förhållande till den nationella tekniska ståndpunkten medan kriteriet i andra medlemsstater är den internationella tekniska ståndpunkten, dock med vissa inskränkningar (Tyskland och Portugal).

⁵ Se t.ex. mål 192/73, Van Zuylen Frères mot Hag AG, 3.7.1994, REG s. 731, och mål 15/74, Centrafarm mot Sterling Drug, 31.10.1974, REG s. 1147.

På samma sätt förhåller det sig med skyddstiden. Denna kan vara sex år (t.ex. Belgien och Frankrike), sju år (Grekland), åtta år (Finland), tio år (t.ex. Tyskland, Österrike och Danmark) eller längre (t.ex. i Portugal, där skyddstiden kan förlängas på obegränsad tid). Detta innebär att en uppfinning eventuellt inte längre är skyddad i en medlemsstat medan samma uppfinning fortsätter att vara skyddad under en längre period i en annan medlemsstat.

Procedurreglerna om bland annat ansökan om skydd för bruksmodeller skiljer sig också åt från medlemsstat till medlemsstat. I vissa fall företas en förprovning av nyhet och uppfinningshöjd (Belgien och Frankrike) medan det i de flesta andra fall endast görs en formell prövning av om skydd kan meddelas. Denna rättsosäkerhet främjar inte den fria rörligheten för varor på den inre marknaden.

18. Skillnaderna mellan de nationella skyddsordningarna har således indirekta återverkningar på handeln mellan medlemsstaterna och på företagens möjlighet att betrakta den inre marknaden som en enda miljö för sin ekonomiska och industriella verksamhet. Denna situation ger uttryck för en brist på öppenhet och bidrar inte till att göra den fria rörligheten för varor smidigare.

D. UNDVIKANDE AV SNEDVRIDNING AV KONKURRENSEN PÅ DEN INRE MARKNADEN

19. Enligt artikel 3 g i EG-fördraget skall gemenskapens verksamhet innefatta en ordning som säkerställer att konkurrensen inom den inre marknaden inte snedvrids. Detta mål är knutet till skyldigheten enligt artikel 2 i EG-fördraget att främja en harmonisk och väl avvägd utveckling av näringslivet inom gemenskapen. Det är oundgängligt att införa lika konkurrensvillkor för alla ekonomiska aktörer på området för skydd för industriell äganderätt för att möjliggöra för dessa aktörer att effektivt utnyttja de grundläggande friheter som anges i EG-fördraget.
20. De skillnader som finns mellan de nationella skyddssystemen och det behov som därav uppkommer att anlita juridiska ombud eller patentombud vållar emellertid betydande administrativa problem och kostnader för aktörerna, särskilt för fria uppfinnare och för små och medelstora företag. Denna situation minskar företagens uppfinningskapacitet, bidrar till att isolera företagen och ger upphov till snedvridning av konkurrensen. Det kan inte uteslutas att företagen ser sig nödsakade att utforma sina affärsstrategier på de nationella marknaderna i medlemsstaterna beroende på det skydd som deras produkter kan få på de olika marknaderna. Ur konsumentens synpunkt

kan detta innebära att produkter som härrör från tekniska uppfinningar inte blir tillgängliga i hela gemenskapen.

De skillnader som nämns i punkt 16 har även en direkt påverkan på konkurrensvillkoren på den inre marknaden.

21. Det bör dessutom påpekas att i de medlemsstater som kräver samma uppfinningshöjd för bruksmodeller som för patent har uppfinningar med lägre uppfinningshöjd inte ett tillräckligt skydd, vilket innebär att produkter kan efterbildas utan att det är möjligt att ingripa mot det. Denna situation är ännu mera oroande i de medlemsstater som inte har något skydd för bruksmodeller.
22. Efterbildningar tillverkas i allmänhet till ett lägre pris än originalen. Detta kan medföra att marknadsandelarna för efterbildningar kan bli större än marknadsandelarna för originalen i medlemsstater som har ett lågt skydd eller saknar skydd. Med hänsyn till den allt mera integrerade inre marknaden kan det vidare inte uteslutas att det i länder som har en hög skyddsnivå blir lättare att importera piratkopior.
23. Denna situation är inte förenlig med gemenskapens mål att skydda de rättigheter, som härrör från europeiska forskares och uppfinnares skaparverksamhet och de viktiga investeringar som företagits av de europeiska företagen på detta område, mot missbruk av tredje man. Situationen leder också till att konkurrensen snedvrids. För att råda bot på situationen måste samma konkurrensvillkor gälla för alla företag som är verksamma på den inre marknaden.

E. BEHOVET AV EN ÅTGÄRD PÅ GEMENSKAPSNIVÅ

24. Det finns bland de ekonomiska aktörerna, särskilt inom vissa industrisektorer samt i de små och medelstora företagen, ett behov av ett bruksmodellskydd för uppfinningar på gemenskapsnivå. Detta behov kan inte tillfredsställas genom åtgärder som vidtas i de enskilda medlemsstaterna. Därför förefaller en harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning på gemenskapsnivå vara nödvändig. En harmonisering kommer att göra det möjligt att en och samma uppfinning får samma skydd i hela gemenskapen.
25. Enligt den proportionalitetsprincip som föreskrivs i artikel 3b i EG-fördraget måste dock de åtgärder som vidtas stå i proportion till det huvudsakliga mål som skall uppnås, nämligen att öka öppenheten på den inre marknaden. Harmoniseringen av nationell lagstiftning, vilket inbegriper införandet av ett skyddssystem i de medlemsstater där det inte finns något sådant system, behöver alltså inte täcka alla aspekter i de nationella lagstiftningar som erbjuder bruksmodellskydd för uppfinningar, utan kan begränsa sig till en

tillnärmning av de viktigaste bestämmelserna som direkt påverkar den inre marknadens funktion.

26. Det rör sig alltså inte om att på gemenskapsnivå skapa en gemenskapslagstiftning om skydd för bruksmodeller som ger möjlighet att erhålla skydd för ett enda territorium, som omfattar samtliga medlemsstater, genom en enda ansökan om registrering vid en gemensam myndighet enligt ett enda förfarande och enligt en enda lagstiftning. Det är inte heller fråga om att införa ett system för ömsesidigt erkännande av de nationella systemen, vilket skulle medföra att en bruksmodell som har registrerats i en medlemsstat skulle ha verkan i andra medlemsstater på begäran av sökanden. I samband med det samråd som kommissionen inledde med grönboken har det framgått att det endast finns ett begränsat intresse för dessa två lösningar.

DEL 2: DE EKONOMISKA BEHOVEN MED HÄNVISNING TILL GEMENSKAPENS MÅL

A. BRUKSMODELLSKYDDETS EKONOMISKA BETYDELSE

1. Användningen av bruksmodellskydd inom gemenskapen och skälen till detta

27. Den praktiska användningen av bruksmodellskydd inom gemenskapen är ett bra mått på dess ekonomiska betydelse för företagen. Vad gäller de nationella ansökningarna om skydd förefaller det som om antalet ansökningar är större i de länder som har en skyddsordning som endast kräver en begränsad uppfinningshöjd än i de länder där det krävs att uppfinningshöjden är samma som för patent (t.ex. i genomsnitt 12 000 ansökningar per år i Tyskland jämfört med endast några hundra per år i Frankrike). När det gäller gränsöverskridande ansökningar är antalet mycket lågt på grund av de problem som uppstår till följd av att de olika skyddssystemen inom gemenskapen är så olikartade.

28. Vad gäller den möjliga utvecklingen av beteendet hos dem som ansöker om bruksmodellskydd inom gemenskapen har en enkät bland patentombud, vilken utförts som en del av IFO-institutets tidigare nämnda undersökning, visat att en ökning av antalet ansökningar kan förutses om en grundläggande ändring av gällande lagstiftning företas. Särskilt skulle en förenkling av villkoren för att erhålla skydd medföra att ansökningar om bruksmodellskydd gjordes oftare, oavsett vilket storlek företaget har.

Kommissionens samråd med de berörda ekonomiska aktörerna på grundval av grönboken har dessutom lett till konstaterandet att det finns ett verkligt ekonomiskt behov av ett bruksmodellskydd för tekniska uppfinningar, särskilt för små och medelstora företag och inom vissa industrisektorer (t.ex. leksaksbranschen, klockbranschen etc.).

29. Skälen för att ansöka om bruksmodellskydd för uppfinningar, vilka också utgör de särskilda kännetecknen för denna skyddsform, är följande:

- Snabb och enkel registrering: Den genomsnittliga tiden för meddelande av bruksmodellskydd är sex månader, jämfört med två till fyra år för patent, eftersom det i allmänhet inte görs någon förprovning av nyhet och uppfinningshöjd. Detta ger för det första sökanden möjlighet att få ett snabbt skydd mot efterbildningar, ett skydd som tjänar till att förstärka företagets konkurrensmässiga ställning, i huvudsak de små och medelstora företagen, och att förbättra kvaliteten på deras produkter, särskilt kapital- och konsumtionsvaror, genom att föra ut dem på marknaden. Den snabba registreringen möjliggör även ett snabbt ekonomiskt utnyttjande av

uppfinnningen, såväl genom meddelande av licenser som genom direkt användning av uppfinnningen.

- Lägre skyddsvillkor: Medan förutsättningarna för patenterbarhet är förekomsten av uppfinningshöjd och absolut nyhet godtar de flesta system för bruksmodellskydd en lägre uppfinningshöjd än vad som gäller för patent och begränsar även begreppet nyhet (t.ex. i Spanien, där endast den nationella teknikens ståndpunkt beaktas), vilket gör att villkoren för att erhålla bruksmodellskydd är mindre strikta och lättare att uppfylla. Det faktum att den erforderliga uppfinningshöjden är lägre än för patent utgör ett viktigt skäl för att ansöka om bruksmodellskydd, eftersom det gör det möjligt att täcka uppfinningar som endast innebär små tekniska framsteg, vilka är viktiga inte bara för de små och medelstora företagen utan även för stora företag.
- Låg kostnad: Till skillnad från patent meddelas bruksmodellskydd utan förprovning av nyhet och uppfinningshöjd, vilket gör skyddet billigare att erhålla. Denna fördel är särskilt viktig för företag som har behov av ett så omfattande skydd som möjligt mot efterbildningar och som måste ansöka om ett stort antal bruksmodellskydd. Kostnadsfrågan är även avgörande för uppfinningar vars kommersiella framgång är osäker. Detta gäller särskilt för små och medelstora företag, eftersom flertalet av dessa inte har tillgång till tillräcklig information om marknaderna för att kunna prognostisera de nya produkternas möjligheter att bli framgångsrika, medan stora företag har tillgång till planerings- och prognostiseringsmetoder som kan begränsa risken för att misslyckas med en produkt.
- Preliminärt skydd i avvaktan på att ett patent meddelas: Genom snabb registrering av bruksmodellen kan man överbrygga den relativt långa tid det tar innan patent meddelas, vilken beror på att patent är föremål för förprovning, förutsatt att uppfinnningen uppfyller villkoren för båda dessa skyddsformer. Detta preliminära skydd är särskilt användbart i medlemsstater med en omfattande förprovning av kraven på nyhet och uppfinningshöjd och där det därmed tar relativt lång tid innan patent meddelas.

2. Bruksmodellskyddets betydelse i förhållande till patent

30. De nationella bruksmodellskyddssystemens betydelse i förhållande till patentskydd beror huvudsakligen på hur systemen är utformade. En jämförelse av antalet ansökningar om nationella patent (ej registrerade hos Europeiska patentverket), europeiska patent och bruksmodeller i fyra medlemsstater i gemenskapen under perioden 1987–1991, förutom för Italien, där endast uppgifter för perioden 1987–1989 avseende nationella ansökningar om patent och bruksmodeller fanns tillgängliga (jfr nedanstående tabell), visar att i de länder som har andra krav på uppfinningshöjd för bruksmodeller än för patent (t.ex. Tyskland, Spanien och Italien) är antalet ansökningar om bruksmodellskydd större än i de länder där samma villkor gäller för bruksmodellskydd som för patent (t.ex. Frankrike).

Antal ansökningar om patent/bruksmodell-skydd per utvalt land	Ansökningar om nationella patent	Ansökningar om europeiska patent	Ansökningar om bruksmodellskydd
Tyskland	88 271	55 672	61 057
Spanien	7 306	1 017	17 260
Frankrike	31 209	22 350	1 771
Italien	10 369	9 927	10 890

Källa: EPA (EPIDOS/INPADOC): situationen den 9.7.1993; IFO Patentstatistik samt IFO-institutets beräkningar.

31. Denna situation beror på att system som har andra krav på uppfinningshöjd skiljer sig från patent genom att de har mindre strikta villkor för att erhålla skydd. Båda skyddssystemen har därför sitt eget existensberättigande.
32. System för bruksmodellskydd som har samma skydds krav som patent är mindre attraktiva eftersom de konkurrerar med patentskyddet, vilket många sökande anser vara ett mera intressant alternativ eftersom det ger en större rättssäkerhet.
- ## 3. Bruksmodellskyddets betydelse med avseende på berörda företags och ekonomiska sektorer storlek
33. Den ekonomiska betydelsen av bruksmodellskydd är inte densamma för alla företag utan beror på varje företags intressen. Av en undersökning

som har genomförts i Tyskland⁶, vars resultat dock kan sägas gälla för alla medlemsstater i gemenskapen, framgår att stora företag med en omsättning på över 1,25 miljarder ecu är intresserade av bruksmodellskydd men att det är företag med en årsomsättning på upp till 5 miljarder ecu som använder bruksmodellskydd mest. Det stora intresset hos små och medelstora företag⁷ förklaras främst av besparingar i fråga om kostnader, tid och administrativa avgifter.

34. På grund av dessa företags begränsade ekonomiska och mänskliga resurser leder deras forsknings- och utvecklingsverksamhet dessutom ofta till tekniska uppfinningar som har låg uppfinningshöjd och som inte nödvändigtvis uppfyller kraven för patenterbarhet. Det är vanligtvis fråga om tekniska vidareutvecklingar som tillsammans och i samverkan har lika stor betydelse för den teknik som används i den aktuella sektorn som uppfinningar i strikt mening.
35. Enligt olika undersökningar⁸ av bland annat ansökningar om bruksmodellskydd inom gemenskapen förefaller det som om bruksmodellskydd används inom vissa industrisektorer där det finns ett ständigt innovationsbehov, särskilt i form av enklare tekniska uppfinningar. De viktigaste berörda sektorerna är sektorerna för maskinkonstruktion, elektroteknik, finmekanik, optik och biltillverkning.

B. FÖRSTÄRKNING AV FÖRETAGENS KONKURRENSKRAFT OCH FRÄMJANDE AV FORSKNING OCH UTVECKLING

1. Bruksmodellskydd och företagens konkurrenskraft

36. Det är tydligt att en varaktig innovativ verksamhet ger företag en fördelaktig ställning på det tekniska planet och utgör en viktig faktor för deras konkurrenskraft. Sedan flera år tillbaka är främjandet av företagens konkurrenskraft en viktig del av den europeiska politiken.

⁶ En undersökning om problemen med tyska patent med avseende på företagens innovativa verksamhet utförd 1989 av IFO-institutet för det tyska federala ekonomiministeriet.

⁷ I kommissionens rekommendation nr 96/280/EG av den 3 april 1996 om definitionen på små och medelstora företag definieras små och medelstora företag som företag som har minst 250 anställda och som antingen har en årsomsättning på högst 40 miljoner ecu eller en balansomslutning på högst 27 miljoner ecu och vars kapital eller rösträtter inte innehas till 25 % eller mer av ett företag eller en gruppering av flera företag som inte motsvarar definitionen av små och medelstora företag eller små företag (EGT nr L 107, 30.4.1996).

⁸ Europeiska patentbyrån, Wien-kontoret, situationen den 8.1.1993 och en enkät bland företag i Danmark, AIPPI:s årsbok 1986, s. 1-4.

Innovationskapaciteten som katalysator för konkurrenskraften har utgjort en integrerad del av industripolitiken sedan början av 90-talet⁹.

37. Med hänsyn till bruksmodellskyddets särskilda kännetecken i förhållande till patent, t.ex. snabba och enkla registreringar av ansökningar om skydd, utgör detta skydd ett självständigt konkurrensinstrument för företagen, särskilt de små och medelstora, för att säkra eller förbättra deras ställning på marknaderna, samtidigt som det bidrar till att underlätta ekonomiskt och kommersiellt utnyttjande av tekniska uppfinningar.
38. Det stora flertalet industriföretag och fria uppfinnare har i en enkät, som utförts i vissa utvalda medlemsstater inom ramen för IFO-institutets tidigare nämnda undersökning, påpekat att förbättringen av marknadspositionen klart kommer främst bland bruksmodellskyddets fördelar. Detta gäller oavsett företagens storlek. Aktörerna är medvetna om att det enda sättet att behålla ett konkurrensförsprång är att genom effektiva rättsliga skyddsåtgärder, som t.ex. bruksmodellskydd, hindra konkurrenterna från att efterbilda deras produkter under en viss period.

Det är viktigt att aktörerna genom sina uppfinningar av produkter och förfaranden kan visa prov på originalitet och behålla sin konkurrensfördel i förhållande till andra aktörer som går in på samma marknader, så att kunderna får en positiv bild av företagets tekniska innovationskapacitet. Bruksmodellskydd för uppfinningar kan på så sätt bidra till att förstärka de europeiska företagens konkurrensmässiga ställning på världsmarknaden.

2. Innovation

39. Innovation¹⁰, som kännetecknas av tekniska vidareutvecklingar och förbättringar, är av avgörande betydelse för industriföretagen. Dessa företag måste ständigt förbättra eller förnya sina produkter för att behålla eller erövra marknadsandelar. Utveckling av nya produkter förbättrar företagets konkurrenskraft, oavsett vilken sektor de är verksamma inom. Innovationsverksamheten inom EU utnyttjas dock för närvarande inte tillräckligt i förhållande till dess viktigaste handelspartners, dvs. Förenta staterna och Japan. Inom EU är andelen av BNP som anslås till forskning, utgifterna för industriforskning, utgifterna för forskning per invånare och det totala antalet forskare i förhållande till den arbetsföra befolkningen lägre än i Japan och Förenta staterna.

⁹ Se bland annat meddelande från Kommissionen till rådet och Europaparlamentet av den 16 november 1990 om industripolitiken, KOM(90) 556 slutlig.

¹⁰ Se kommissionens grönbok om innovation, KOM(95) 688 slutlig.

Bruksmodellskyddet utgör ett viktigt medel för att främja teknisk innovation vid de europeiska företagen. Europaparlamentet understryker följande¹¹: *“Att säkerställa ett rättsligt skydd för den immateriella äganderätten innebär att främja innovationskapaciteten inom Europeiska unionen. Det är ett viktigt medel för att förenkla övergången från idé till produkt”*.

40. Även om de stora företagen inte räknar med att innovationsverksamheten kan utvecklas märkbart utöver en förnyelse av produktionen och inte heller att produkternas livscykel kan förkortas är de små och medelstora företagen däremot medvetna om att de måste intensifiera sin innovationsverksamhet för att möta den allt hårdare konkurrensen. Bruksmodellskydd förefaller därför vara lämpat för sådana mindre teknologiska framsteg med relativt kort livslängd som kommer att göras i framtiden. Små och medelstora företag, som motsvarar mer än 99 % av de europeiska företagen, 66 % av sysselsättningen och 65 % av omsättningen inom EU kommer att vara de som främst kommer att dra nytta av bruksmodellskyddet.

¹¹ Rapport om kommissionens grönbok om bruksmönsterskydd inom den inre marknaden, dokument PE 214.304/slutlig, 26.6.1996.

**DEL 3: BEFINTLIGT INTRESSE OCH FÖRUTSEBAR
UTVECKLING**

A. SITUATIONEN FÖR INDUSTRIFÖRETAG OCH FRIA UPPFINNARE

41. I en enkät som genomfördes 1993 i fem medlemsstater uttryckte företagen och de fria uppfinnarna ett stort intresse för ett särskilt skydd för enklare tekniska uppfinningar som ett komplement till patentskyddet men med lägre skyddsvillkor, utan förprovning, till lägre kostnad och med kortare skyddstid (se nedanstående tabell).

	Intresset för bruksmodellskydd (i procent av mottagna svar)			
	Stort	Måttligt	Litet	Ingen åsikt
I de utvalda länderna				
Tyskland	46	30	16	8
Spanien	41	25	12	22
Frankrike	22	51	13	13
Italien	26	42	19	13
Förenade kungariket	32	25	34	9
I företag av olika storlek				
upp till 100 anställda	41	34	12	13
101 till 500 anställda	48	28	17	7
501 till 1 000 anställda	29	37	24	10
fler än 1 000 anställda	27	32	38	3
Alla företag oavsett storlek	39	32	20	9

Källa: IFO-institutets enkät i utvalda medlemsstater inom EU, 1993.
Europeiska kommissionens beräkningar, 1994.

42. Av tabellen framgår klart att företagen har ett relativt stort behov av denna form av skydd. I genomsnitt betecknar 39 % av de tillfrågade företagen sitt intresse som "stort", 32 % som "måttligt" och endast 20 % som "litet". Om man undersöker resultaten av enkäten efter företagens storlek framgår det att de företag som har upp till 500 anställda visar störst intresse för skyddet medan intresset hos företag med fler än 1 000 anställda är något mindre.
43. Det framgår också av enkäten att företagen och de fria uppfinnarna, oavsett vilka avsättningsmöjligheter de har på den inre marknaden, är måna om att hålla möjligheten öppen för att i framtiden utvidga sina marknader och de har därför ett stort intresse av ett bruksmodellskydd inom gemenskapen.

B. FÖRÄNDRINGAR AV PRODUKTIONSCYKLER, SALUFÖRINGSTIDPUNKT OCH UPPFINNINGARS LIVSLÄNGD

44. En betydande utveckling kan även förväntas inom den närmaste framtiden. Detta kommer att göra det nödvändigt att finna flexibla skyddsformer som bruksmodellskydd. Produktionscyklerna kommer att bli kortare i hela världen. Detta innebär att tidsintervallet mellan uppfinning, saluföring och nästa generation produkter blir kortare. Det är därför nödvändigt att snabbt kunna erhålla skydd men det är inte längre absolut nödvändigt med en lång skyddstid, förutom i vissa industrisektorer som t.ex. läkemedelsindustrin.

I Japan har denna företeelse haft en särskild utveckling. Enligt en undersökning utförd av det japanska institutet för immateriell äganderätt¹² börjar saluföringen av bruksmodellskyddade produkter i Japan ofta under tiden mellan ingivandet av ansökningen och offentliggörandet av den icke prövade ansökningen. Enligt en enkät av den amerikanska patentbyrå¹³ finns det i USA en tendens mot en snabbare utveckling av nya uppfinningar inom alla industrisektorer, med undantag för motorbränsle, livsmedel, kemikalier och läkemedel. Den genomsnittliga livslängden för en uppfinning är för närvarande inte mer än sex år.

45. Om man undersöker dessa förkortningar av produktionscykler och uppfinningars livslängd i förhållande till de industrisektorer som mycket ofta har använt sig av bruksmodellskydd (t.ex. maskinkonstruktion, elektroteknik och biltillverkning) kan man konstatera att det finns en stark tendens att produktionscyklerna och uppfinningarnas livslängd blir

¹² Undersökning av det rättsliga skyddet för resultaten av forskning och utveckling, japanska institutet för immateriell äganderätt, 1991.

¹³ *Business Week, Science & Technology* den 3 augusti 1992, CHI Research Inc.

kortare. Det tar i genomsnitt fyra år att erhålla ett europeiskt patent. Med hänsyn till den genomsnittliga livslängden för tekniska uppfinningar kan det förväntas att det jämsides med patent i framtiden kommer att utvecklas ett skydd som kan erhållas snabbt för uppfinningar med kort livslängd. Bruksmodellskydd är det instrument som bäst kan uppfylla detta behov.

C. Förändringar vad gäller de resurser som tilldelas forskning och utveckling

46. Forsknings- och utvecklingsverksamhet utgör ett centralt inslag i den ekonomiska forskningen. En enkät bland företag och fria uppfinnare, vilken genomförts inom ramen för IFO-institutets tidigare nämnda undersökning, pekar på att de ekonomiska resurser som läggs på forskning och utveckling inte ändras så mycket, särskilt inte inom högteknologiska industrisektorer och stora företag. Särskilt inom sektorerna för maskinkonstruktion, transportindustri, elektroteknik och finmekanik, optik samt medicinteknik anser mellan 50 % och 58 % av de tillfrågade att nivån på forsknings- och utvecklingsverksamheten är oförändrad. Man bör dock ha i minnet att en oförändrad forsknings- och utvecklingsnivå i sig är positiv med hänsyn till de intensiva ansträngningar som görs för att minska kostnaderna inom alla företagsbranscher.
47. Det finns dock en möjlighet att öka de resurser som tilldelas forskning och utveckling, exempelvis hos tillverkare som är specialiserade på förpacknings- och transportteknik, inom trä- och möbelindustrin samt hos tillverkare av hushållsapparater. De tekniska uppfinningar som härrör från dessa branscher nödvändiggör att ett lämpligt skydd införs. Denna tendens talar också för att bruksmodellskyddet kommer att få en större betydelse i framtiden.

DEL 4: VILLKOR OCH KÄNNETECKEN FÖR DEN FÖRESLAGNA ÅTGÄRDEN

A. BRUKSMODELLSKYDDETS FUNKTION

48. En bruksmodell är en registrerad rättighet som ger ensamrätt till tekniska uppfinningar. Den skiljer sig således från mönster, som skyddar ett föremåls yttre form och inte den uppfinning det bygger på. Liksom vad som gäller för patent måste uppfinningar för att kunna få skydd vara nya och ha en viss uppfinningshöjd. Den uppfinningshöjd som krävs är i allmänhet en annan än den som krävs för patent. Vidare meddelas bruksmodellskydd till skillnad från patent utan förprovning av nyhet och uppfinningshöjd. Detta skydd kan därmed erhållas snabbare och till lägre pris än patent men ger i gengäld en lägre rättssäkerhet.

Emellertid, som Europaparlamentet påpekar¹⁴ "*bör den ofullkomliga rättssäkerheten i samband med bruksmodellskydd inte betraktas som ett hinder för att införa detta system i gemenskapsrätten, med hänsyn till att fördelarna med skyddet överväger dess nackdelar*".

49. För närvarande finns bruksmodellskydd endast på nationell nivå. Tre medlemsstater (Förenade kungariket, Luxemburg och Sverige) har inte något system för bruksmodellskydd. I de övriga medlemsstaterna, där det finns ett system för bruksmodellskydd, tillämpas skyddssystem som skiljer sig åt och har olika benämningar, nämligen bruksmodell, brukscertifikat, sexårspatent, korttidspatent, litet patent, bruksmodellcertifikat osv. Systemen är mycket olika men samtliga utgör ett komplement till patenträtten genom att de ger skydd för tekniska uppfinningar. Samtliga befintliga system har vidare till syfte att förstärka företagets innovationskapacitet.
50. Dessa olika nationella system överensstämmer inte med målsättningen om att främja den fria rörligheten för varor och att skapa sunda konkurrensförhållanden utan inslag av konkurrensnedvridning på den inre marknaden. De är inte heller ägnade att stimulera de europeiska företagets innovationsverksamhet. En varaktig innovationsverksamhet ger företag en fördelaktig ställning på det tekniska planet och utgör därmed en viktig del av deras konkurrenskraft.

¹⁴ Rapport om kommissionens grönbok om bruksmönsterskydd inom den inre marknaden, dokument PE 214.304/slutlig, 26.6.1996.

51. Bruksmodellskydd som skydd för uppfinningar har under de senaste åren varit föremål för ett stort intresse inom gemenskapen. Under de senaste åren har skyddssystem införts i fem av gemenskapens medlemsstater (Irland, Danmark, Grekland, Österrike och Finland) och skyddssystem finns därmed numera i tolv av gemenskapens femton medlemsstater.
52. Detta förslag till direktiv syftar till att harmonisera de viktigaste reglerna om bland annat föremålet för skydd, villkoren för att erhålla skydd samt skyddets omfattning och skyddstid. Genom förslaget införs inte en enda registrering och inte heller ett organ som skall meddela bruksmodellskydd på gemenskapsnivå. Direktivförslaget innebär också att de medlemsstater som inte har något system för bruksmodellskydd för uppfinningar måste införa ett sådant skyddssystem i sin nationella lagstiftning.

Det bör understrykas att kravet att uppfinningen måste uppvisa tredimensionell form, vilket förekommer i vissa nationella skyddsordningar (t.ex. i Spanien, Finland, Grekland, Italien och Portugal), inte ingår i förslaget, eftersom det inte motsvarar de nuvarande behoven. Detta innebär att förfaranden kan omfattas av tillämpningsområdet för detta förslag. Biologiska material, kemiska och farmaceutiska produkter och uppfinningar i form av datorprogram undantas uttryckligen från skydd i direktivet.

53. Till följd av harmoniseringen kommer den som ansöker om bruksmodellskydd att vara garanterad ett motsvarande skydd i alla medlemsstater och kommer inte att mötas av en rad olika regleringar. Den som ansöker om skydd i en annan medlemsstat kommer att känna till de nödvändiga villkoren för att erhålla skydd och omfattningen av skyddet. Harmoniseringen kommer att medföra att avgifterna kan sänkas och att det blir enklare att ansöka om skydd i andra medlemsstater och kommer följaktligen att stimulera innovation.
54. För att begränsa den rättsosäkerhet som uppstår om alltför många bruksmodellskydd som inte har varit föremål för en förprovning av nyhet och uppfinningshöjd meddelas, innehåller detta direktivförslag en förteckning över undantag från skydd, vilket bland annat gäller biologiska material, kemiska ämnen eller förfaranden samt datorprogram. Det föreskrivs även att skyddstiden skall begränsas och att en forskningsrapport skall upprättas på begäran av sökanden eller, om det föreskrivs i medlemsstaterna, vid rättstvister där de rättigheter som följer av bruksmodellskyddet görs gällande. Slutligen hindrar direktivförslaget inte att medlemsstaterna kan föreskriva en högre avgift för förnyelse av skyddsätten.

B. RÄTTSLIG GRUND

55. Bibehållandet av de nationella systemen för bruksmodellskydd inom gemenskapen kan utgöra hinder för den fria rörligheten för varor, skapa snedvridning av konkurrensen på den inre marknaden och därmed påverka konkurrensvillkoren. En tillnärmning av de viktigaste nationella bestämmelserna om bruksmodellskydd kommer att öka öppenheten på inre marknaden, uppmuntra innovation och tekniskt framåtskridande på gemenskapsnivå och främja den gemenskapsinterna varuhandeln.
56. Harmoniseringen av nationell lagstiftning återspeglar även intresset hos de berörda ekonomiska aktörerna, särskilt industrin, där majoriteten har förklarat sig vara för en harmonisering av nationell lagstiftning om bruksmodellskydd genom ett direktiv, vilket även innebär att ett skyddssystem skall införas i de medlemsstater som ännu saknar ett sådant skydd.
57. Kommissionen föreslår artikel 100a i EG-fördraget som rättslig grund för detta förslag till direktiv. Denna artikel har utgjort rättslig grund för andra direktiv om tillnärmning av nationell lagstiftning på området för immateriell och industriell äganderätt¹⁵. Europeiska gemenskapernas domstol har upprepade gånger bekräftat att denna rättsliga grund är välgrundad¹⁶.

¹⁵ Se t.ex. direktiv 89/104/EEG om tillnärmningen av medlemsstaternas varumärkeslagar (EGT nr L 40, 11.2.1989, s. 1), direktiv 93/98/EEG om harmonisering av skyddstiden för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter (EGT nr L 290, 24.11.1993, s. 9), direktiv 96/9/EG om rättsligt skydd för databaser (EGT nr L 77, 27.3.1996, s. 20) etc.

¹⁶ Se yttrande 1/94, gemenskapens behörighet att ingå internationella avtal om immateriella tjänster och skydd för immateriell äganderätt, 15.11.1994, REG s. I-5267, och mål C-350/92, Konungariket Spanien mot rådet, 13.7.1995, REG s. I-1985.

DEL 5:

GENOMGÅNG AV BESTÄMMELSERNA

58. De nationella systemen för bruksmodellskydd innehåller bestämmelser som bygger på den nationella patenträtten, som motsvarar bestämmelserna i europeiska patentkonventionen. I en strävan efter enhetlighet bygger vissa artiklar i detta förslag också på motsvarande bestämmelser i europeiska patentkonventionen.

Artikel 1

59. Begreppet bruksmodell bör definieras klart i förhållande till de olika begrepp som används i medlemsstaterna. Det bör dock preciseras att beträffande Belgien och Nederländerna är de angivna benämningarna inte officiella utan förekommer endast i lagförarbeten. Definitionen möjliggör för medlemsstaterna att veta exakt vilka nationella bestämmelser som berörs av detta direktiv.

Artikel 2

60. I denna artikel fastställs syftet med direktivförslaget. Direktivförslaget syftar till att tillnära medlemsstaternas lagar och andra författningar om bruksmodellskydd för uppfinningar. Detta innebär att de medlemsstater som inte har något system för bruksmodellskydd måste införa ett sådant i överensstämmelse med bestämmelserna i detta direktiv.

Artikel 3

61. I denna artikel definieras vilka uppfinningar som kan få bruksmodellskydd. De uppfinningar som kan få skydd är nya uppfinningar som har uppfinningshöjd och industriell tillämpbarhet. Upptäckter, vetenskapliga teorier och matematiska metoder, konstnärliga skapelser, planer, regler och metoder för intellektuell verksamhet, för spel eller för affärsverksamhet samt framläggande av information betraktas inte som uppfinningar.

Artikel 4

62. Denna artikel innehåller en uppräknning av undantagen från bruksmodellskydd. Förutom det traditionella undantaget om allmän ordning och goda seder undantas uppfinningar avseende biologiska material, kemiska eller farmaceutiska ämnen eller förfaranden samt

datorprogram. Uteslutandet av biologiska, kemiska och farmaceutiska uppfinningar motiveras av att sådana material, ämnen eller förfaranden kräver lång förberedelse innan de kan avsättas och bör därför skyddas av patent, som har en längre skyddstid än bruksmodellskydd. Till följd av dessa sektorers komplexitet är de dessutom inte lämpade för ett skydd som meddelas utan förprovning av nyhet och uppfinningshöjd. Att uppfinningar av datorprogram är uteslutna beror på att sådana uppfinningar numera är skyddade av antingen patent (uppfinningar av programvara) eller upphovsrätt (datorprogrammen som sådana).

Artikel 5

63. I denna artikel preciseras begreppet nyhet. En uppfinning anses vara ny om den inte utgör en del av teknikens ståndpunkt. Uppfinningen skall vara ny med hänsyn till den internationella teknikens ståndpunkt (absolut nyhet), i enlighet med vad som gäller i flertalet av de nationella ordningarna för bruksmodellskydd. Teknikens ståndpunkt omfattar allt som före ingivningsdagen för ansökan om bruksmodellskydd blivit allmänt tillgängligt genom skriftlig eller muntlig beskrivning, genom utnyttjande eller på annat sätt. Även innehållet i ansökningar om bruksmodellskydd som har givits in före den aktuella ansökningen och som har offentliggjorts detta datum eller vid ett senare datum anses omfattas av teknikens ståndpunkt.

Artikel 6

64. I denna artikel preciseras begreppet uppfinningshöjd i detta direktivs mening. Här anses en uppfinning ha uppfinningshöjd om sökanden i sin ansökan om bruksmodellskydd klart och övertygande anger att uppfinningen i förhållande till den tekniska ståndpunkten antingen är särskilt effektiv, t.ex. är lätt att tillämpa eller använda, eller har en praktisk eller industriell fördel. Denna formulering syftar till att inbegripa alla olika situationer som förutses i de olika nationella ordningarna och som förekommer i praktiken, vilka i allmänhet ger uttryck för en annan uppfinningshöjd än den som krävs för patent. Det kan t.ex. röra sig om en uppfinning som gör det möjligt att lösa ett tekniskt problem eller som hänför sig till effektivitet eller lätthet vid användning av en produkt och medför en ökning av produktens användbarheten på grund av att den kan användas på ett effektivare och enklare sätt.

Artikel 7

65. I denna artikel preciseras vad som avses med en uppfinning som har industriell tillämpbarhet. Det är fråga om uppfinningar som kan tillverkas eller användas inom alla typer av industrier, inbegripet inom

jordbruket. Metoder för kirurgisk eller terapeutisk behandling av människor eller djur och diagnostiska metoder som tillämpas på människor eller djur betraktas inte som uppfinningar med industriell tillämpbarhet.

Artikel 8

66. I första punkten i denna artikel preciseras de villkor som en ansökan om bruksmodellskydd skall uppfylla. I andra punkten föreskrivs att för ansökan skall erläggas en ansökningsavgift och eventuellt en forskningsavgift. Den sistnämnda avgiften skall endast erläggas om en forskningsrapport upprättas på begäran av sökanden. Denna artikel utgör inte ett hinder för medlemsstaterna att föreskriva att den avgift som skall erläggas vid utgången av den första skyddsperioden är tillräckligt hög för att förmå rättsinnehavarna att inte längre bibehålla sina skydd när dessa inte längre har något kommersiellt värde.

Artikel 9

67. Denna artikel reglerar ingivningsdagen för ansökan om bruksmodellskydd. Ingivningsdagen för ansökan är den dag då sökanden ger in handlingar som innehåller uppgift om att bruksmodellskydd söks, uppgifter som möjliggör en identifiering av sökanden samt en beskrivning och ett eller flera krav.

Artikel 10

68. I denna artikel föreskrivs att en ansökan om bruksmodellskydd skall innehålla uppgifter om vem som är uppfinnare. Om sökanden inte är uppfinnaren eller inte är den ende uppfinnaren, skall dessa uppgifter innehålla en förklaring om ursprunget till förvärvet av rätten till bruksmodellen.

Artikel 11

69. I denna artikel, som handlar om uppfinningens enhetlighet, preciseras att ansökan om bruksmodellskydd endast får avse en uppfinning eller flera uppfinningar som har ett sådant samband med varandra att de utgör ett enda innovationskoncept.

Artikel 12

70. Denna artikel handlar om beskrivningen av uppfinningen och föreskriver att beskrivningen skall vara så tydlig och fullständig att en fackman med ledning därav kan utöva uppfinningen.

Artikel 13

71. I denna artikel preciseras att kraven definierar föremålet för det skydd som söks och att dessa skall vara klara och koncisa och grundas på beskrivningen. I artikeln föreskrivs vidare att antalet krav bör begränsas till vad som är absolut nödvändigt med hänsyn till uppfinningens art. Detta villkor gör det möjligt att begränsa skyddets omfattning som en kompensation för avsaknaden av förprovning.

Artikel 14

72. Denna artikel behandlar sammandraget och föreskriver att detta skall tjäna enbart som teknisk information och inte får tillmätas betydelse i något annat avseende, såsom t.ex. vid bedömningen av omfattningen av det skydd som ansökan avser.

Artikel 15

73. Denna artikel behandlar den formella prövningen och föreskriver att prövningen begränsas sig till de formkrav som anges i artiklarna 8 och 10 i detta direktiv och omfattar inte en förprovning av nyhet, uppfinningshöjd eller industriell tillämpbarhet.

Artikel 16

74. Denna artikel behandlar forskningsrapporten och preciserar att en sådan rapport endast upprättas på begäran av sökanden och att uppdraget att upprätta denna rapport kan anförtros vilken myndighet som helst som den behöriga myndighet till vilken ansökan ingivits anser vara kompetent. Medlemsstaterna får också föreskriva att en forskningsrapport är obligatorisk vid rättstvister där de rättigheter som följer av bruksmodellskyddet görs gällande.

Artikel 17

75. Denna artikel behandlar prioritetsrätt och bygger på artikel 4 punkterna a och c i Pariskonventionen. Den som i vederbörlig ordning har givit in en ansökan om bruksmodellskydd eller patent i en medlemsstat som är part i Pariskonventionen åtnjuter under tolv månader från ingivandet av den första ansökningen prioritet att ge in en ansökan om bruksmodellskydd i övriga medlemsstater.

Artikel 18

76. Syftet med denna artikel är att möjliggöra för den som ansöker om patent att under handläggningsförfarandet och under en begränsad tid i samma medlemsstat ansöka om bruksmodellskydd, antingen vid sidan av sin patentansökan eller som ersättning till denna. Denna möjlighet

skall naturligtvis vara utesluten om prioritet yrkas för patentansökningen. De allmänna reglerna om prioritetsrätt är tillämpliga på detta område.

Artikel 19

77. Till skillnad från vad som gäller på patentområdet, där skyddstiden är tjugo år, är skyddstiden för bruksmodellskydd fastställd till sex år från ingivningsdagen för ansökan. Skyddstiden kan förlängas med två på varandra följande perioder om två år men den sammanlagda skyddstiden får inte överstiga tio år, räknat från ingivningsdagen för ansökan. Detta innebär en viktig skillnad i förhållande till patent med hänsyn till tekniska uppfinningars korta livslängd och olika uppfinningshöjd.

Artikel 20

78. Punkterna 1 och 2 rör de rättigheter som följer av bruksmodellskyddet när föremålet för skyddet är en produkt eller ett förfarande. Bestämmelserna bygger på artikel 28.1 i avtalet om handelsrelaterade aspekter av den immateriella äganderätten (TRIPS), som ingåtts inom ramen för Världshandelsorganisationen. Punkt 3 rör begränsningarna i bruksmodellskyddets effekter och bygger på artikel 27a och 27b i konventionen om det europeiska patentet. I punkt 4, som bygger på artikel 28.2 i TRIPS-avtalet, föreskrivs att innehavaren av en bruksmodell har rätt att överlåta bruksmodellen, att överföra den genom arv och att ingå licensavtal. Punkt 5 är anpassad efter artikel 30 i TRIPS-avtalet. I denna punkt stipuleras att medlemsstaterna får föreskriva undantag som begränsar den ensamrätt som erhålls genom bruksmodellskyddet, under förutsättning att dessa undantag inte på ett oberättigat sätt kränker det normala utnyttjandet av bruksmodellen och inte heller på ett oberättigat sätt skadar innehavarens rättmätiga intressen med hänsyn till tredje mans intressen. I punkt 6, slutligen, föreskrivs att om lagstiftningen i en medlemsstat tillåter andra användningar än dem som godkänts med stöd av punkt 5 utan rättsinnehavarens medgivande (t.ex. tvångslicenser) skall gällande bestämmelser på patentområdet för motsvarande användningar iaktas. Det är här fråga om att analogt göra villkoren i artikel 31 i TRIPS-avtalet tillämpliga på bruksmodeller.

Artikel 21

79. Denna artikel rör konsumtion av rättigheter inom gemenskapen och innehåller i punkt 1 den princip som anges i artikel 28 i konventionen om det europeiska patentet. De rättigheter som följer av bruksmodellskyddet omfattar inte åtgärder som vidtas på den produkt som omfattas av bruksmodellskyddet efter det att produkten av

rättsinnehavaren eller med dennes medgivande har introducerats på marknaden inom gemenskapen. Genom att introducera den skyddade produkten på marknaden i en medlemsstat kan rättsinnehavaren dra nytta av de ekonomiska villkor som härrör från ensamrätten och på så sätt konsumera sina parallella skydds rättigheter i de andra medlemsstaterna. För att undvika all tvetydighet preciseras i punkt 2 att principen om internationell konsumtion av rättigheter inte gäller, vilket innebär att de rättigheter som följer av bruksmodellskyddet omfattar åtgärder som vidtas på den produkt som omfattas av skyddet efter det att produkten av rättsinnehavaren eller med dennes medgivande har introducerats på marknaden utanför gemenskapen.

Artikel 22

80. Enligt punkt 1 i denna artikel, som avser dubbelt skydd, kan en och samma uppfinning vara föremål för en ansökan om patent och en ansökan om bruksmodellskydd, antingen samtidigt eller efter varannat. Detta dubbla skydd är av särskilt intresse om sökanden vill erhålla ett provisoriskt skydd fram till dess att patent erhålls, inte är säker på att uppfinningshöjden är tillräckligt hög för att erhålla patent eller vill ha ett särskilt starkt skydd för en uppfinning genom att erhålla skydd enligt två olika system. För att undvika att rättsinnehavaren kommer i en alltför stark ställning får medlemsstaterna föreskriva att ett meddelat bruksmodellskydd anses sakna effekt då patent på samma uppfinning har meddelats och offentliggjorts (punkt 2). Om medlemsstaterna inte använder sig av denna möjlighet skall de åtminstone vidta lämpliga åtgärder för att rättsinnehavaren, om hans rätt kränks, inte skall kunna väcka talan två gånger i följd med stöd av de två olika skyddsordningarna (punkt 3). Denna bestämmelse syftar till att förbjuda väckande av talan två gånger i följd för att undvika att en rättsinnehavare som förlorar ett patentmål återoppar bruksmodellen för att väcka en ny talan eller tvärtom.

Artikel 23

81. Denna artikel avser upphörande av bruksmodellskydd och bygger på de relevanta bestämmelserna i artikel 50 i konventionen om det europeiska patentet. Bruksmodellskyddet upphör när den fastställda skyddstiden löpt ut, om innehavaren avstår från bruksmodellen eller om registreringsavgifterna och eventuella forskningsavgifter inte erlagts i rätt tid.

Artikel 24

82. Denna artikel avser skäl för ogiltigförklaring av bruksmodellskydd och bygger på de relevanta bestämmelserna i artikel 56 i konventionen om det europeiska patentet. En begäran om ogiltigförklaring får endast grundas på följande skäl: föremålet för bruksmodellen kan inte få skydd, bruksmodellskyddet avser en uppfinning som inte är så tydligt angiven att en fackman med ledning därav kan utöva den, bruksmodellskyddet omfattar något som inte framgick av ansökningen när den gjordes eller bruksmodellskyddets omfattning har utvidgats.

Artikel 25

83. Detta direktiv skall genomföras i nationell rätt senast den 31 december 1999. Medlemsstaterna skall genast underrätta kommissionen om detta. De skall utfärda närmare föreskrifter om hur hänvisningen till detta direktiv skall göras, vilken skall ingå i de bestämmelser de antar eller åtfölja det officiella offentliggörandet av bestämmelserna. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar.

Artikel 26

84. I denna artikel föreskrivs att direktivet träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, enligt artikel 191.1 i EG-fördraget.

Artikel 27

85. I denna artikel föreskrivs att detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna, inbegripet de medlemsstater som inte har något bruksmodellskydd.

Utkast till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om tillnärmning av de rättsliga ordningarna för bruksmodellskydd för uppfinningar

**EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV**

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 100a i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande,

med tillämpning av förfarandet i artikel 189b i fördraget, och

med beaktande av följande:

Fördraget förpliktar gemenskapen och medlemsstaterna att tillse att de nödvändiga förutsättningarna för den europeiska industrins konkurrenskraft garanteras och särskilt att främja ett bättre utnyttjande av den industriella potential som innovations-, forsknings- och utvecklingspolitiken innebär.

Tekniska uppfinningar har för närvarande stor betydelse och gör det möjligt att tillhandahålla förbättrade produkter som har högre kvalitet och som antingen är särskilt effektiva, t.ex. genom att de är enklare att tillämpa eller använda, eller har en praktisk eller industriell fördel jämfört med teknikens standpunkt.

Olikheterna mellan medlemsstaternas lagstiftningar om bruksmodellskydd medför att samma uppfinningar inte är skyddade i hela gemenskapen eller inte är skyddade på samma sätt och med samma skyddstid i hela gemenskapen. Detta motsvarar inte kriterierna för en öppen och överblickbar inre marknad utan konkurrenshinder. Med hänsyn till upprättandet och funktionen av den inre marknaden är det därför viktigt att harmonisera medlemsstaternas lagstiftningar på detta område.

I detta sammanhang är det viktigt att utnyttja alla möjligheter att öka den europeiska industrins konkurrenskraft på området för forskning och utveckling.

De små och medelstora företagen har en strategisk roll när det gäller innovation och snabba reaktioner på marknadens krav.

Det är nödvändigt att ge företag, särskilt små och medelstora företag, och forskare ett instrument som är billigt, snabbt och enkelt att pröva och använda.

Bruksmodellskyddet förefaller vara bättre lämpat än patentskyddet, särskilt för tekniska uppfinningar med en specifik uppfinningshöjd.

Det är nödvändigt att på ett lämpligt sätt skydda tekniska uppfinningar inom hela gemenskapen.

Enligt proportionalitetsprincipen är det tillräckligt att begränsa harmoniseringen till att avse de nationella bestämmelser som har en direkt påverkan på den inre marknadens funktion.

En förutsättning för att målet med harmoniseringen skall kunna förverkligas är att i princip samma villkor gäller för att erhålla och bibehålla bruksmodellskydd i alla medlemsstater. För detta ändamål bör det upprättas en uttömmande förteckning över de villkor som en teknisk uppfinning måste uppfylla för att få bruksmodellskydd.

Flertalet av dessa villkor hänför sig till de villkor som gäller för patentskydd. Den erforderliga uppfinningshöjden bör dock vara en annan, för att hänsyn skall kunna tas till den särskilda karaktären av tekniska uppfinningar som kan få bruksmodellskydd.

Bruksmodellskydd bör tillämpas för både produkter och förfaranden.

Bruksmodellskydd bör vara uteslutet inte endast för sådana uppfinningar som vanligtvis är undantagna från patenterbarhet utan även för uppfinningar avseende kemiska eller farmaceutiska ämnen eller förfaranden, i syfte att bemöta behoven inom de berörda industrisektorerna, liksom uppfinningar avseende datorprogram.

Ansökan om bruksmodellskydd bör uppfylla villkor som ligger nära dem som erfordras på patentområdet. Ansökan om bruksmodellskydd är dock endast föremål för en formell kontroll utan förprovning av nyhet och uppfinningshöjd. Ansökan bör endast bli föremål för en forskningsrapport angående teknikens ståndpunkt på begäran av sökanden.

För att möjliggöra en väl fungerande inre marknad och garantera konkurrensvillkor som inte är snedvridna är det avgörande att registrerade bruksmodeller hädanefter åtnjuter samma skydd i samtliga medlemsstaters lagstiftning och har samma skyddstid. Denna tid får inte överstiga tio år.

Arten och omfattningen av de rättigheter som följer av bruksmodellskyddet bör preciseras. Det bör erinras om principen om konsumtion av rättigheter inom gemenskapen, i enlighet med Europeiska gemenskapernas domstols praxis, medan däremot principen om internationell konsumtion av rättigheter uttryckligen bör tillbakavisas.

Det är även nödvändigt att föreskriva regler om kumulering av patentskydd och bruksmodellskydd samt om upphörande och ogiltigförklaring av bruksmodellskydd.

Samtliga medlemsstater i gemenskapen är bundna av Pariskonventionen om skydd av den industriella äganderätten. Gemenskapen och samtliga medlemsstater är bundna av avtalet om handelsrelaterade aspekter av den immateriella äganderätten, som ingåtts inom ramen för Världshandelsorganisationen. Bestämmelserna i detta direktiv bör överensstämma helt med bestämmelserna i Pariskonventionen och i det nämnda

avtalet. Medlemsstaternas övriga skyldigheter enligt konventionen och avtalet berörs inte av detta direktiv.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE:

KAPITEL I

ALLMÄNT

Artikel 1

Definitioner

I detta direktiv avses med bruksmodell den registrerad rättighet som ger ensamrätt till tekniska uppfinningar och som är känd i medlemsstaterna under följande benämningar:

Tyskland	:	Gebrauchsmuster
Österrike	:	Gebrauchsmuster
Belgien	:	Brevet de courte durée/Octrooi van korte duur
Danmark	:	Brugsmodel
Spanien	:	Modelo de utilidad
Finland	:	Nyttighetsmodell
Frankrike	:	Certificat d'utilité
Grekland	:	Πιστοποιητικό υποδειγματος χρησιμότητας
Irland	:	Short-term patent
Italien	:	Brevetto per modelli di utilità
Nederländerna	:	Zesjarig octrooi
Portugal	:	Modelo de utilidade

Artikel 2

Syfte

Detta direktiv syftar till att tillnärma medlemsstaternas lagar och andra författningar om bruksmodellskydd för uppfinningar.

KAPITEL II

SKYDDETS OMFATTNING

Artikel 3

Uppfinningar som kan få skydd

1. Bruksmodellskydd meddelas för nya uppfinningar som har uppfinningshöjd och industriell tillämpbarhet.
2. Som uppfinningar enligt punkt 1 betraktas inte
 - a) upptäckter samt vetenskapliga teorier och matematiska metoder,
 - b) konstnärliga skapelser,
 - c) planer, regler och metoder för intellektuell verksamhet, för spel eller för affärsverksamhet, och
 - d) framläggande av information.

Artikel 4

Undantag från bruksmodellskydd

Bruksmodellskydd meddelas inte för

- a) uppfinningar vars utnyttjande skulle strida mot allmän ordning eller goda seder: utnyttjande av en uppfinning skall dock inte anses strida mot allmän ordning eller goda seder endast av den anledningen att utnyttjandet är förbjudet enligt en bestämmelse i en lag eller förordning i en, flera eller alla medlemsstater,
- b) uppfinningar avseende biologiska material,
- c) uppfinningar avseende kemiska eller farmaceutiska ämnen eller förfaranden, och
- d) uppfinningar avseende datorprogram.

Artikel 5

Nyhet

1. En uppfinning anses vara ny om den inte utgör en del av teknikens ståndpunkt.
2. Teknikens ståndpunkt utgörs av allt som före ingivningsdagen för ansökan om bruksmodellskydd blivit allmänt tillgängligt genom skriftlig eller muntlig beskrivning, genom utnyttjande eller på annat sätt.
3. Även innehållet i ansökningar om bruksmodellskydd som har givits in före den ansökning som avses i punkt 2 och som har offentliggjorts detta datum eller vid ett senare datum anses omfattas av teknikens ståndpunkt.

Artikel 6

Uppfinningshöjd

Enligt detta direktiv anses en uppfinning ha uppfinningshöjd om sökanden i ansökan om bruksmodellskydd klart och övertygande anger att uppfinningen i förhållande till teknikens ståndpunkt

- a) är särskilt effektiv, t.ex. är lätt att tillämpa eller använda, eller
- b) har en praktisk eller industriell fördel.

Artikel 7

Industriell tillämpbarhet

1. En uppfinning anses ha industriell tillämpbarhet om föremålet för uppfinningen kan tillverkas eller användas inom alla typer av industrier, inbegripet inom jordbruket.
2. Metoder för kirurgisk eller terapeutisk behandling av människor eller djur och diagnostiska metoder som tillämpas på människor eller djur betraktas inte som uppfinningar med industriell tillämpbarhet enligt punkt 1.

KAPITEL III

ANSÖKAN OM BRUKSMODELLSKYDD

Artikel 8

Villkor som ansökan skall uppfylla

1. Ansökan om bruksmodellskydd skall innehålla

- a) en begäran om att bruksmodellskydd skall meddelas,
 - b) en beskrivning av uppfinningen,
 - c) ett eller flera krav,
 - d) eventuellt de ritningar som beskrivningen eller kraven hänvisar till, och
 - e) ett sammandrag.
2. För ansökan skall erläggas en ansökningsavgift och eventuellt en forskningsavgift.

Artikel 9

Ingivningsdag

Ingivningsdagen för ansökan om bruksmodellskydd är den dag då sökanden ger in handlingar som innehåller

- a) uppgift om att bruksmodellskydd söks,
- b) uppgifter som möjliggör en identifiering av sökanden, och
- c) en beskrivning och ett eller flera krav.

Artikel 10

Uppgifter om uppfinnaren

Ansökan om bruksmodellskydd skall innehålla uppgifter om vem som är uppfinnare. Om sökanden inte är uppfinnaren eller inte är den ende uppfinnaren, skall dessa uppgifter innehålla en förklaring om ursprunget till förvärvet av rätten till bruksmodellen.

Artikel 11

Uppfinningens enhetlighet

Ansökan om bruksmodellskydd får endast avse en uppfinning eller flera uppfinningar som har ett sådant samband med varandra att de utgör ett enda innovationskoncept.

Artikel 12

Beskrivning av uppfinningen

Uppfinningen skall i ansökan om bruksmodellskydd beskrivas så tydligt och fullständigt att en fackman med ledning därav kan utöva uppfinningen.

Artikel 13

Krav

1. Kraven definierar föremålet för det skydd som söks. De skall vara klara och koncisa och grundas på beskrivningen.
2. Antalet krav skall begränsas till vad som är absolut nödvändigt med hänsyn till uppfinningens art.

Artikel 14

Sammandrag

Sammandraget skall enbart tjäna som teknisk information. Det får inte tillmätas betydelse i något annat avseende, såsom vid bedömningen av omfattningen av det skydd som söks och vid tillämpningen av artikel 5.3.

Artikel 15

Formell prövning

1. Den behöriga myndighet till vilken en ansökan om bruksmodellskydd har givits in skall pröva om ansökan uppfyller de formkrav som anges i artiklarna 8 och 10 och kontrollera om ansökan innehåller en beskrivning och ett sammandrag.
2. Om ingivningsdag inte kan fastställas skall den behöriga myndigheten uppmana sökanden att på de villkor och inom den tid som myndigheten bestämmer avhjälpa de brister som konstaterats. Om sökanden inte har avhjälpt dessa brister i tid behandlas ansökan inte som en ansökan om bruksmodellskydd.
3. Den behöriga myndighet som avses i punkt 1 skall inte pröva de villkor som anges i artiklarna 5, 6 och 7.

Artikel 16

Forskningsrapport

1. Om ingivningsdag har fastställts för en ansökan om bruksmodellskydd och om ansökan inte anses som återkallad skall den behöriga myndighet till vilken ansökan givits in på begäran av sökanden upprätta en forskningsrapport avseende den relevanta tekniska ståndpunkten. Detta skall göras på grundval av kraven med vederbörlig hänsyn tagen till beskrivningen och till eventuella ritningar.
2. Den behöriga myndighet till vilken ansökan har givits in får anförtro uppdraget att upprätta forskningsrapporten till vilken myndighet som helst som den anser vara kompetent att göra detta.
3. När forskningsrapporten har upprättats skall den delges sökanden tillsammans med kopior av samtliga citerade handlingar.

4. I de bestämmelser som medlemsstaterna antar för att följa detta direktiv får föreskrivas att en forskningsrapport är obligatorisk vid rättstvister där de rättigheter som följer av bruksmodellskyddet görs gällande.

Artikel 17

Prioritetsrätt

1. Den som i vederbörlig ordning i eller för en medlemsstat som är part i Pariskonventionen om skydd av den industriella äganderätten har givit in en ansökan om bruksmodellskydd eller patent, eller dess rättsinnehavare, skall under tolv månader från ingivandet av den första ansökningen åtnjuta prioritetsrätt att ge in en ansökan om bruksmodellskydd för samma uppfinning i en eller flera andra medlemsstater.

2. Varje ansökan som utgör en korrekt nationell ansökan enligt den nationella lagstiftningen i den medlemsstat där ansökan ges in eller enligt bilaterala eller multilaterala avtal anses ge upphov till prioritetsrätt.

3. Med korrekt nationell ansökan avses varje ansökan som är tillräcklig för att fastställa den dag då ansökan givits in i den ifrågavarande medlemsstaten, oavsett vad som i fortsättningen sker med ansökan.

Artikel 18

Intern prioritet

1. Den som i vederbörlig ordning har givit in en patentansökan skall under tolv månader åtnjuta prioritetsrätt att ge in en ansökan om bruksmodellskydd avseende samma uppfinning, förutsatt att prioritet inte redan har yrkats för patentansökan.

2. Bestämmelserna i artikel 17.2 och 17.3 är tillämpliga med vederbörliga ändringar.

KAPITEL IV

BRUKSMODELLSKYDDETS EFFEKTER

Artikel 19

Skyddstid

1. Skyddstiden för bruksmodellskyddet är sex år från ingivningsdagen för ansökan.

2. Sex månader före utgången av den tid som anges i punkt 1 får innehavaren till den behöriga myndigheten ge in en ansökan om förlängning av bruksmodellskyddet för en tid av två år.

3. Sex månader före utgången av den tid som anges i punkt 2 får innehavaren ge in en ansökan om en andra och sista förlängning av skyddstiden för bruksmodellskyddet för en tid av högst två år.

4. Under alla omständigheter får skyddstiden för bruksmodellskyddet inte överstiga tio år från ingivningsdagen för ansökan.

Artikel 20

Rättigheter som följer av skyddet

1. Om föremålet för bruksmodellskyddet är en produkt ger den registrerade bruksmodellen innehavaren rätt att förbjuda tredje man att utan innehavarens medgivande tillverka, använda, saluföra, sälja eller för dessa ändamål importera produkten.

2. Om föremålet för bruksmodellskyddet är ett förfarande ger den registrerade bruksmodellen innehavaren rätt att förbjuda tredje man att utan innehavarens medgivande använda förfarandet samt använda, saluföra, sälja eller för dessa ändamål importera åtminstone produkter som direkt erhållits genom förfarandet.

3. De rättigheter som enligt punkterna 1 och 2 följer av bruksmodellskyddet omfattar inte

a) handlingar som utförs i privata sammanhang och för icke-kommersiella ändamål, och

b) handlingar som utförs i form av experiment med det skyddade föremålet.

4. Innehavaren av en bruksmodell har rätt att överlåta bruksmodellen, att överföra den genom arv och att ingå licensavtal.

5. Medlemsstaterna får föreskriva undantag som begränsar den ensamrätt som erhålls genom bruksmodellskyddet, under förutsättning att dessa undantag inte på ett oberättigat sätt kränker det normala utnyttjandet av bruksmodellen och inte heller på ett oberättigat sätt skadar innehavarens rättmätiga intressen med hänsyn till tredje mans intressen.

6. Om lagstiftningen i en medlemsstat tillåter andra användningar av bruksmodellen än dem som godkänts med stöd av punkt 5 utan rättsinnehavarens medgivande, inbegripet användning av offentliga myndigheter eller av tredje man som fått tillstånd av offentliga myndigheter, skall gällande bestämmelser på patentområdet för motsvarande användningar iakttas.

Artikel 21

Konsumtion av rättigheter inom gemenskapen

1. De rättigheter som följer av bruksmodellskyddet skall inte omfatta åtgärder som vidtas på den produkt som omfattas av bruksmodellskyddet efter det att

produkten har introducerats på marknaden inom gemenskapen av rättsinnehavaren eller med dennes medgivande.

2. De rättigheter som följer av bruksmodellskyddet skall däremot omfatta åtgärder som vidtas på den produkt som omfattas av bruksmodellskyddet efter det att produkten har introducerats på marknaden utanför gemenskapen av rättsinnehavaren eller med dennes medgivande.

KAPITEL V

DUBBELT SKYDD, UPPHÖRANDE OCH OGILTIGFÖRKLARING

Artikel 22

Dubbelt skydd

1. En och samma uppfinning kan vara föremål för en ansökan om patent och en ansökan om bruksmodellskydd, antingen samtidigt eller efter vartannat.
2. Medlemsstaterna får föreskriva att ett meddelat bruksmodellskydd anses sakna effekt då patent på samma uppfinning har meddelats och offentliggjorts.
3. De medlemsstater som inte använder sig av den möjlighet som anges i föregående punkt skall vidta lämpliga åtgärder för att rättsinnehavaren, om hans rätt kränks, inte skall kunna väcka talan två gånger i följd med stöd av de två olika skyddsordningarna.

Artikel 23

Upphörande

Bruksmodellskyddet upphör:

- a) vid utgången av den skyddstid som anges i artikel 19,
- b) om innehavaren avstår från bruksmodellen,
- c) om de avgifter som avses i artikel 8.2 inte har erlagts i rätt tid.

Artikel 24

Ogiltigförklaring

1. En begäran om ogiltigförklaring av ett bruksmodellskydd får endast grundas på följande skäl:
 - a) Föremålet för bruksmodellen kan inte få skydd enligt artiklarna 3 och 7 i detta direktiv.

- b) Bruksmodellskyddet avser en uppfinning som inte är så tydligt angiven att en fackman med ledning därav kan utöva den.
 - c) Bruksmodellskyddet omfattar något som inte framgick av ansökningen när den gjordes.
 - d) Bruksmodellskyddets omfattning har utvidgats.
2. Om skälen för ogiltigförklaring påverkar bruksmodellskyddet endast delvis skall ogiltigförklaringen ske i form av en motsvarande begränsning av bruksmodellskyddet. Denna begränsning får göras i form av en ändring av kraven, beskrivningen eller ritningarna.

KAPITEL VI

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 25

Genomförande av direktivet

1. Medlemsstaterna skall senast den 31 december 1999 anta de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 26

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 27

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar

Ordförande

På rådets vägnar

Ordförande

FINANSIERINGSÖVERSIKT

ÅTGÄRDENS BETECKNING

Utkast till Europaparlamentets och rådets direktiv om tillnärmning av de rättsliga ordningarna för bruksmodellskydd för uppfinningar.

BESKRIVNING AV ÅTGÄRDEN

Målet med åtgärden är att främja företagens konkurrenskraft, särskilt de små och medelstora företagen, att främja innovation genom en tillnärmning av bestämmelser i lagar och andra författningar i medlemsstaterna på området för bruksmodellskydd samt att införa ett sådant skydd i de medlemsstater där det inte finns något skydd.

Åtgärden har inte några ekonomiska konsekvenser för gemenskapens budget.

FÖRSLAGETS KONSEKVENSER FÖR FÖRETAGEN

(särskilt de små och medelstora företagen)

1. VARFÖR ÄR EN GEMENSKAPSLAGSTIFTNING NÖDVÄNDIG?

En gemenskapslagstiftning är nödvändig för att man på gemenskapsnivå skall kunna harmonisera medlemsstaternas bestämmelser om bruksmodellskydd och införa sådana bestämmelser i de medlemsstater där det ännu inte finns något sådant skydd. Följande mål eftersträvas:

- a) Att förbättra den inre marknadens funktion när det gäller produkter som är resultatet av i synnerhet enklare tekniska uppfinningar genom att säkerställa en fri rörlighet för sådana produkter.
- b) Att undvika den snedvridning av konkurrensen som små och medelstora företag som försöker driva innovativ verksamhet stöter på i dag.
- c) Att garantera att alla företag och fria uppfinnare kan åtnjuta ett bättre skydd för sina tekniska uppfinningar tack vare en tillnärmning av nationell lagstiftning på området.
- d) Att förbättra den europeiska industrins konkurrenskraft genom att stödja den europeiska forskningen.

2. VILKA SEKTORER BERÖRS?

I princip berörs samtliga industrisektorer. Enligt enkäter bland ekonomiska aktörer är det dock främst sektorerna för maskinkonstruktion, elektroteknik, finmekanik, optik och biltillverkning som berörs. Vissa sektorer, som t.ex. den kemiska och farmaceutiska industrin, berörs däremot inte av detta förslag.

De små och medelstora företagen kommer att beröras särskilt mycket av förslaget, i synnerhet de som är verksamma med teknisk innovation.

3. VAD MÅSTE FÖRETAGEN GÖRA FÖR ATT ANPASSA SIG EFTER ÅTGÄRDEN?

Bruksmodellskydd kommer att meddelas de företag som ansöker om sådant skydd, under förutsättning att samtliga efterfrågade villkor är uppfyllda. Ansökan om bruksmodellskydd görs till behörig myndighet (i praktiken den nationella patentbyrån). För ansökan skall erläggas en ansökningsavgift, vars storlek bestäms av medlemsstaternas behöriga myndigheter.

4. VILKA ÄR DE TROLIGA EKONOMISKA KONSEKVENSERNA AV ÅTGÄRDEN?

a) För sysselsättningen

Harmoniseringen av de nationella reglerna om bruksmodellskydd kommer att utgöra ett incitament för innovativa företag att bibehålla eller till och med öka sina investeringar i forskning och utveckling. Harmoniseringen kommer att bidra till att skapa en lämplig rättslig ram för skydd för uppfinningar, särskilt tekniska uppfinningar, och kommer således att få positiva konsekvenser för sysselsättningen, särskilt på forskningsområdet.

b) För investeringar och upprättande av nya företag

Harmoniseringen av bruksmodellskydd bör ge de berörda företagen en mycket högre grad av säkerhet när det gäller att återfå nedlagda kostnader och kommer att öka deras investeringsvilja. Eftersom patent är det bästa sättet att uppmuntra forskning står det klart att bruksmodellskyddet, som är ett komplement till patent för enklare tekniska uppfinningar, kommer att betraktas som ett incitament att bedriva forskning inom industrin.

c) För företagens konkurrenskraft

Harmoniseringen kommer att leda till att särskilt små och medelstora företag och fria uppfinnare inte längre behöver mötas av olika skyddssystem i olika medlemsstater och att patentombud och juridiska ombud inte behöver anlitas i lika stor utsträckning. Detta kommer att göra det möjligt att lösa administrativa och finansiella problem som ofta är oöverstigliga. Företagens innovationskapacitet kommer på så sätt att frigöras, vilket kommer att stärka deras konkurrensmässiga ställning både nationellt och internationellt.

5. INNEHÅLLER FÖRSLAGET ÅTGÄRDER SOM BEAKTAR DEN SPECIELLA SITUATIONEN FÖR SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG?

Åtgärderna i förslaget är särskilt avsedda för små och medelstora företag, särskilt när det gäller att förbättra deras konkurrenskraft genom en minskning av kostnaderna för att få skydd för uppfinningar och att främja den tekniska innovationen på deras nivå.

6. RÅDFRÅGNING

Kommissionen utarbetade och spred i juli 1995 en grönbok om bruksmönsterskydd inom den inre marknaden¹⁷. Nästan 90 svar från de berörda ekonomiska aktörerna har kommit in. Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala

¹⁷ KOM(95) 370 slutlig, 19.7.1995.

kommittén har också beretts tillfälle att inkomma med synpunkter i frågan¹⁸. Kommissionen organiserade vidare en hearing med de europeiska yrkesorganisationerna den 23 september 1996 och ett möte med experter från medlemsstaterna den 4 november 1996 för att inhämta deras synpunkter i frågan.

¹⁸ Europaparlamentet: dokument PE 214.304/slutlig, 26.6.1996. Ekonomiska och sociala kommittén: dokument CES 1372/95, 26.2.1996.

ISSN 1024-4506

KOM(97) 691 slutlig

DOKUMENT

SV

01 05 06 10

Katalognummer : CB-CO-97-715-SV-C

ISBN 92-78-29155-2

Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer

L-2985 Luxemburg